

Strona znajduje się w archiwum.

Zmiany w szkolnictwie branżowym - nowelizacja ustawy Prawo oświatowe

Wzmocnienie udziału pracodawców w kształceniu zawodowym, cykliczna prognoza zapotrzebowania na zawody, wprowadzenie stażu uczniowskiego, zmiany w egzaminie zawodowym, w organizacji szkół i placówek, obowiązkowe szkolenia branżowe dla nauczycieli kształcenia zawodowego, nowe zasady finansowania szkół kształcących w zawodach, dofinansowanie pracodawcom kosztów kształcenia uczniów w zawodach deficytowych - to najważniejsze zmiany, które wprowadza podpisana przez Prezydenta RP ustawa.

W czwartek, 29 listopada br. Prezydent RP Andrzej Duda podpisał przyjętą 22 listopada br. przez Sejm RP ustawę o zmianie ustawy - Prawo oświatowe, ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2018 r. poz. 2245).

Wprowadzone w ustawie rozwiązania dotyczą przede wszystkim:

1. organizacji kształcenia w branżowej szkole II stopnia oraz szkole policealnej, a także warunków uruchamiania przez szkołę kształcenia w zawodzie;
2. modyfikacji warunków wprowadzania zawodów do klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego;
3. wzmocnienia udziału pracodawców w kształceniu zawodowym, w tym w realizacji praktycznej nauki zawodu dla uczniów szkół;
4. wzmocnienia nadzoru dyrektora szkoły nad jakością kształcenia prowadzonego u pracodawców;
5. umożliwienia szkołom organizacji krótszych form kursowych;
6. wprowadzenia obowiązku przystępowania przez uczniów do egzaminu zawodowego jako warunku ukończenia szkoły;
7. możliwości realizacji dodatkowych umiejętności w zawodach w celu zwiększenia szansy na zatrudnienie;
8. wprowadzenia obowiązkowych szkoleń branżowych dla nauczycieli kształcenia

zawodowego;

9. zasad dotowania publicznych szkół ponadpodstawowych prowadzących kwalifikacyjne kursy zawodowe oraz branżowych szkół II stopnia;
10. zwiększenia dofinansowania pracodawcom kosztów kształcenia uczniów w zawodach deficytowych;
11. ujednoczenia pensum nauczycieli praktycznej nauki zawodu (20 godzin tygodniowo);
12. organizacji i funkcjonowania szkół i placówek prowadzących kształcenie zawodowe;
13. zmiany zasad udzielania akredytacji na kształcenie ustawiczne w formach pozaszkolnych.

Warto podkreślić, że samorządy otrzymają zwiększoną subwencję oświatową na uczniów szkół kształcących w zawodach, na które jest większe zapotrzebowanie na rynku pracy, wskazane w prognozie zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego. Prognoza ta będzie określana przez ministra edukacji w drodze obwieszczenia i będzie uwzględniała dane Instytutu Badań Edukacyjnych opracowane w szczególności na podstawie statystyki publicznej, danych z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Systemu Informacji Oświatowej oraz po zasięgnięciu opinii rad sektorowych do spraw kompetencji i Rady Programowej do spraw kompetencji.

Ponadto wprowadzone zostanie nowe kryterium do podziału subwencji polegające na zróżnicowaniu kwot ustalanych na uczniów objętych kształceniem zawodowym w zawodach szkolnictwa branżowego o szczególnym znaczeniu dla kultury i dziedzictwa narodowego.

Uczniowie branżowej szkoły I stopnia niebędący młodocianymi pracownikami i uczniowie technikum będą mogli na podstawie umowy z pracodawcą realizować staż uczniowski. Staż będzie się odbywał w rzeczywistych warunkach pracy, a w jego trakcie uczeń zrealizuje wszystkie albo wybrane treści programu nauczania zawodu w zakresie praktycznej nauki zawodu realizowanego w szkole, do której uczęszcza, lub treści nauczania związane z nauczaniem zawodem nieobjęte tym programem. Szczegóły będzie określać zawierana na piśmie umowa o staż uczniowski. Staż będzie co do zasady odpłatny. Świadczenia wypłacane uczniom przez pracodawców będą wliczane w koszty uzyskania przychodu, a okres stażu będzie zaliczany uczniom do okresu zatrudnienia.

Branżowe szkoły II stopnia i szkoły policealne będą oferowały kształcenie w formie dziennej, stacjonarnej lub zaocznej, przy czym kształcenie zawodowe w branżowej szkole II stopnia będzie prowadzone w ramach kwalifikacyjnego kursu zawodowego. Uczeń wybierający kształcenie w szkole policealnej będzie kształcił się w zawodach przypisanych co do zasady do V poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji.

Aby uczeń osiągnął sukces niezbędny jest dobrze przygotowany nauczyciel zawodu doskonalący systematycznie swój warsztat pracy – dlatego też wprowadza się obowiązkowe szkolenia branżowe u pracodawców. W efekcie szkoleń branżowych nauczyciele będą cyklicznie podnosić swoje umiejętności i kompetencje, poszerzać swoją wiedzę na temat nowych technologii oraz funkcjonowania przedsiębiorstw w danej branży. W ten sposób kwalifikacje nauczycieli zawodu będą regularnie podnoszone, co przełoży się na jakość prowadzonego kształcenia.

Zmiany w szkolnictwie branżowym od roku szkolnego 2019/2020 koncentrują się również na usprawnieniu i zwiększeniu efektywności egzaminów zawodowych. Egzaminy te z jednej strony powinny weryfikować jakość procesu kształcenia, a z drugiej stanowić przepustkę do sukcesu na rynku pracy. Skuteczność kształcenia zawodowego powinna być mierzona liczbą absolwentów, którzy uzyskują kwalifikacje zawodowe. Warunkiem otrzymania stosownego

dokumentu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe jest nie tylko dobre przygotowanie uczniów, ale także przystąpienie do egzaminu, które dotychczas nie było obligatoryjne. Wpisany w proponowane zmiany obowiązek przystąpienia do egzaminu zawodowego może przyczynić się do wzmocnienia działań podejmowanych przez szkołę, nakierowanych na zapewnienie wysokiej jakości kształcenia.

Ponadto ustawa wprowadza nowe rozwiązania w zakresie:

1. możliwości zapewnienia przez gminę dzieciom i młodzieży niepełnosprawnej bezpłatnego transportu i opieki w czasie przewozu do szkoły ponadpodstawowej oraz ośrodka w przypadkach, w których gmina nie ma takiego obowiązku;
2. zapewnienia uczniom szkoły podstawowej pomieszczenia umożliwiającego bezpieczne i higieniczne spożycie posiłków podczas zajęć w szkole oraz możliwości spożycia jednego gorącego posiłku w trakcie dnia w szkole podstawowej;
3. obowiązku upowszechnienia przez organ prowadzący szkołę informacji o podmiotach wykonujących działalność leczniczą udzielających świadczeń zdrowotnych w zakresie leczenia stomatologicznego dla uczniów, finansowanych ze środków publicznych;
4. umożliwienia awansu zawodowego nauczycielom języka polskiego, historii, geografii, kultury polskiej oraz innych przedmiotów nauczanych w języku polskim w szkołach funkcjonujących w systemach oświaty innych państw lub innych formach przez organizacje społeczne zarejestrowane za granicą;
5. łączenia klas w szkołach podstawowych specjalnych, szkołach ponadpodstawowych specjalnych, w tym działających w podmiotach leczniczych i jednostkach pomocy społecznej działających w szczególnie trudnych warunkach demograficznych lub geograficznych oraz łączenia klas w szkołach ponadpodstawowych zorganizowanych w schroniskach dla nieletnich i zakładach poprawczych, działających w szczególnie trudnych warunkach demograficznych.

Zmiany wprowadzone w ustawie z innych obszarów dotyczą m.in.:

1. kwestii związanych z eksperymentem pedagogicznym oraz z funkcjonowaniem szkół eksperymentalnych, określono konieczność sprawowania opieki nad eksperymentem przez właściwą dla zawodu jednostkę naukową;
2. zasad opiniowania arkuszy organizacji szkoły lub przedszkola przez zakładowe organizacje związkowe;
3. ujednoczenia sposobu naliczania opłat za korzystanie z wychowania przedszkolnego w publicznych przedszkolach, oddziałach przedszkolnych w publicznych szkołach podstawowych oraz publicznych innych formach wychowania przedszkolnego;
4. umożliwienia uczniom szkoły ponadpodstawowej realizującym indywidualny program lub tok nauki przystąpienia do egzaminu maturalnego przeprowadzanego (w okresie przejściowym) dla absolwentów klas ponadgimnazjalnych;
5. wymogów w zakresie postaci i formy podręczników do kształcenia ogólnego dopuszczonych do użytku szkolnego; podręcznik wydawany w postaci papierowej będzie także dostępny w wersji cyfrowej na informatycznym nośniku danych lub w internecie.

Oprócz zmian w ustawie - Prawo oświatowe i ustawie o systemie oświaty znowelizowane zostały 44 ustawy. Zmiany w nich dokonywane w większości obejmują konsekwencje wynikające z wprowadzenia do porządku prawnego nowych regulacji dotyczących kształcenia zawodowego. Szczególnie warto zwrócić uwagę na postulowane m.in. przez związki

zawodowe zmiany w ustawie - Karta Nauczyciela, dotyczące oceny pracy nauczycieli. Wydłużono okresy dokonywania obowiązkowej oceny pracy nauczyciela z trzech do pięciu lat, a także uchylono przepisy zobowiązujące dyrektorów szkół i organy sprawujące nadzór pedagogiczny do ustalenia regulaminów określających wskaźniki oceny pracy. Sprecyzowano też termin (7 dni roboczych), w jakim dyrektor szkoły ma obowiązek wydania nauczycielowi ubiegającemu się o urlop dla poratowania zdrowia skierowania na badanie lekarskie.

Ponadto ustawa zawiera obszerne przepisy przejściowe związane z wdrażaniem nowych rozwiązań.

Ustawa wchodzi w życie od 1 września 2019 r. (z wyjątkiem przepisów wskazanych w art. 170 pkt 1-9).

[Tekst ustawy](#)

Materiały MEN

Data publikacji 05.12.2018
Data modyfikacji 09.01.2020

Osoba wytwarzająca/odpowiadająca za informację:
Maciej Pieńkowski

Osoba udostępniająca informację:
Maciej Pieńkowski